

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2013

Objectius i activitats

L'Escola de Cultura de Pau (ECP) es va crear el 1999 amb el propòsit d'organitzar activitats acadèmiques, d'investigació i intervenció relacionades amb la cultura de pau, l'anàlisi, la prevenció i la transformació de conflictes, l'educació per a la pau, el desarmament i la promoció dels drets humans.

D'acord amb aquests objectius, l'ECP centra el seu treball en els àmbits d'actuació següents:

■ **Investigació.** Divulgació de coneixement sobre conflictes, processos de pau, diplomàcia paral·lela, dimensió de gènere en els conflictes i la construcció de pau, justícia transicional, educació per a la pau. Això s'aconsegueix a través de:

- L'anàlisi i el seguiment diari de la conjuntura internacional en matèria de conflictes armats i situacions de tensió.
- L'anàlisi i el seguiment diari dels diferents processos de pau o negociacions formalitzades i també de negociacions en fase exploratòria.
- L'anàlisi i el seguiment diari dels processos de justícia transicional.
- L'anàlisi de la dimensió de gènere en tots els àmbits de recerca de l'ECP.

■ **Activitats formatives.** Promoció i desenvolupament del coneixement, dels valors i de les capacitats de l'educació per a la pau mitjançant activitats com:

- Docència en l'àmbit universitari: Diplomatura de Postgrau sobre Cultura de Pau, a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Cursos Cultura de pau i gestió de conflictes i Educar per a la pau i en el conflicte, a la UAB.
- Formació i assessorament a professionals (professorat, treballadors socials, etc.) sobre com incorporar l'educació per a la pau a la seva pràctica laboral.
- Sensibilització sobre cultura de pau en la societat civil catalana i espanyola mitjançant diferents activitats educatives i formatives.

■ **Intervenció.**

- Intervenció en conflictes per facilitar el diàleg entre actors en conflicte.
- Consultories a diferents tipus d'actors locals i internacionals sobre conflictes, construcció de pau i educació per a la pau.
- Acompanyament a actors locals en l'àmbit de la construcció de pau.

Àrees de treball

El **Programa de Processos de Pau** fa un seguiment de tots els diàlegs exploratoris i negociacions formals de pau mitjançant l'anàlisi de casos com també anàlisis comparatives dels elements d'aquests processos. Aquest seguiment nodreix els capítols sobre processos de pau en les publicacions *Baròmetre* [*Barometre*] (trimestral) i *Alerta!* (anual) i permet elaborar l'*Anuari de Procesos de Paz* [*Anuari de Processos de Pau*], la publicació més rellevant del Programa. El Programa també intervé en conflictes en què es considera que és possible facilitar l'inici de negociacions o consolidar els diàlegs ja existents. En aquest sentit, es vol incidir en alguns d'aquests contextos en què es veu l'oportunitat de fer alguna contribució específica, normalment de manera reservada.

Durant l'any 2013, des del Programa s'ha publicat un anuari sobre processos de pau, informes i articles, s'ha impartit docència a Catalunya, s'ha desenvolupat tasques de consultoria internacional, s'ha impulsat iniciatives de diplomàcia paral·lela i s'ha col·laborat amb diversos mitjans de comunicació espanyols i estrangers. A causa de la seva estructura transversal, en aquest Programa participen diversos membres de l'equip de l'ECP. El Programa està dirigit per Vicenç Fisas, titular de la Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans i director de l'Escola de Cultura de Pau.

El **Programa de Conflictes i Construcció de Pau** fa un seguiment i anàlisi en matèria de conflictes armats, situacions de tensió, gènere i construcció de pau. El Programa analitza tots els conflictes armats i situacions de tensió que tenen lloc a Àfrica, Àsia, Amèrica, Europa i Orient Mitjà.

Durant el 2013 des del Programa s'ha elaborat un anuari sobre conflictes, drets humans i construcció de pau, així com publicacions periòdiques seguint les línies temàtiques i geogràfiques d'investigació del Programa. El 2013 s'ha iniciat el projecte Observatori de Conflictes i de Construcció de Pau, que pretén contribuir a la comprensió de les diverses formes de

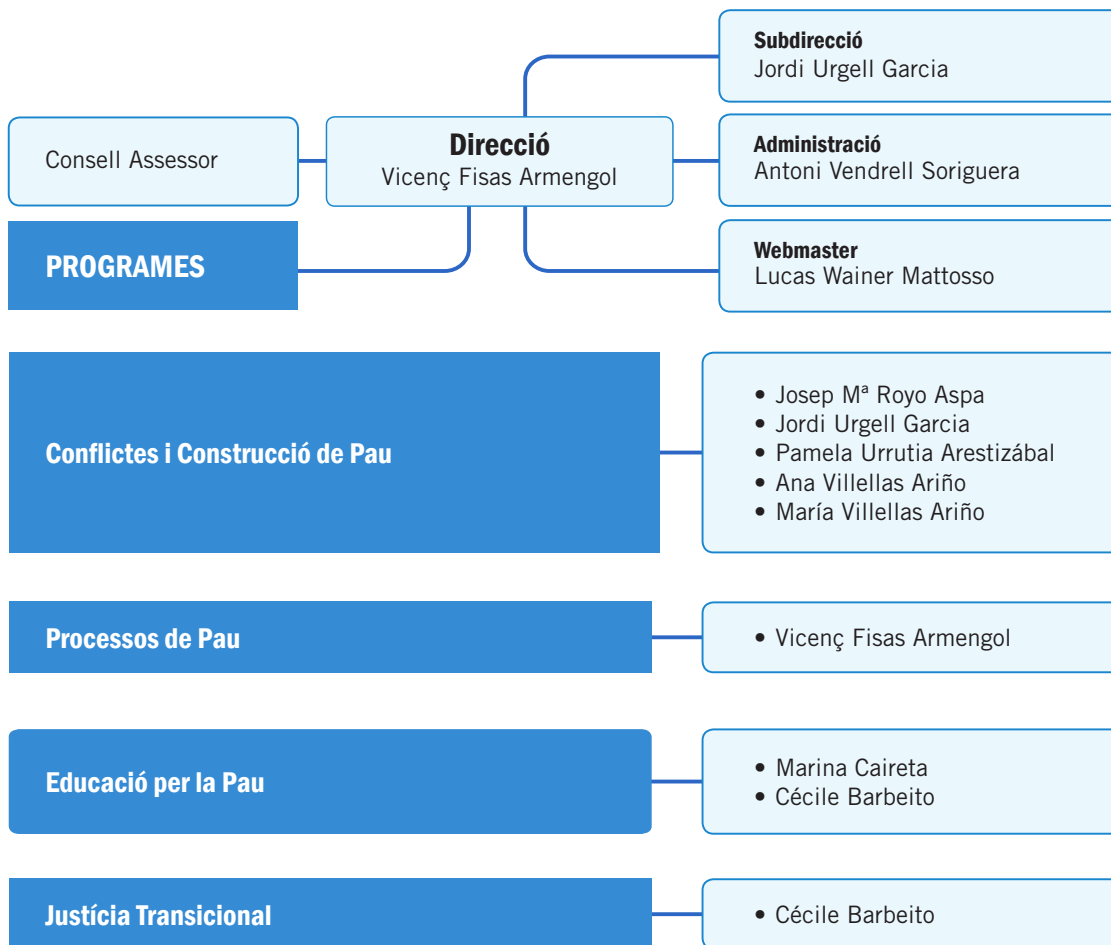
violència contemporànies i també a donar visibilitat a iniciatives de pau que es promouen en diversos contextos, incloses les impulsades per dones.

Al llarg de l'any, el Programa també ha ampliat la Base de Dades de Conflictes i Construcció de Pau, accessible en línia, amb informació relativa a negociacions de pau en contextos de tensió. Paral·lelament, l'equip ha continuat actualitzant periòdicament tots els continguts de la base de dades i s'ha incorporat informació rellevant sobre l'evolució dels diferents contextos, tant conflictes armats com situacions de tensió sociopolítica i processos de negociació en casos de conflicte. Ambdós projectes compten amb el suport del Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega.

El **Programa d'Educació per a la Pau** té com a activitats principals, la formació, la creació de materials divulgatius i didàctics, i la investigació. Les activitats formatives van adreçades a professorat i persones del món de l'educació, alumnat universitari, professionals dels serveis d'atenció a les persones en l'àmbit municipal i altres actors d'àmbit comunitari, cívic i associatiu, entre altres actors multiplicadors. Totes aquestes activitats tenen com a objectiu promoure estratègies i habilitats per a la transformació no violenta de conflictes i la construcció d'una cultura de pau, així com difondre els continguts, els recursos i les activitats que ofereix l'educació per a la pau conflictual.

A més de les activitats habituals, al llarg de l'any 2013 el Programa ha reforçat la reflexió sobre la pràctica de la transformació de conflictes i la promoció de la pau en l'àmbit municipal, tant a través de formació de treballadors municipals, com en l'àmbit de la investigació, adaptant el cos teòric de la transformació de conflictes a la realitat de l'espai públic. Així mateix, en el marc del projecte de competències i EpD, s'ha avançat en la definició d'un currículum d'educació per la pau coherent amb el currículum oficial actual per competències.

Equip

Col·laboració amb xarxes i actors nacionals i internacionals

Xarxes a les que pertany l'Escola de Cultura de Pau

- ASEM Education Hub for Peace and Conflict Studies (ASEF, Singapur)
- Asociación Española de Investigación para la Paz (AIPAZ)
- Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG)
- Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC)
- International Peace Bureau (IPB)
- International Peace Research Association (IPRA)

Centres nacionals i internacionals d'investigació amb els que col·labora l'ECP

- Center for Conflict Resolution, Universitat de Columbia (Nova York, Estats Units)
- Centre for Conflict, Development and Peacebuilding, The Graduate Institute (Ginebra, Suïssa)
- Centre for Humanitarian Dialogue (Ginebra, Suïssa)
- Conciliation Resources (Londres, Regne Unit)
- Corporación Nuevo Arco Iris (Bogotà, Colòmbia)
- Department of Peace Studies, Universitat de Bradford (Bradford, Regne Unit)
- Evens Foundation (Anthwerp, Bèlgica)
- Fundación Ideas para la Paz (Bogotà, Colòmbia)
- Geneva Call (Ginebra, Suïssa)
- INDEPAZ (Bogotà, Colòmbia)
- International Alert (Londres, Regne Unit)
- Kroc Institute for International Peace Studies, Universitat de Notre Dame (Notre Dame, Estats Units)
- Norwegian Peacebuilding Centre (Oslo, Noruega)
- Observatorio de Paz, Universidad Jorge Tadeo Lozano (Bogotà, Colòmbia)
- Swisspeace (Berna, Suïssa)
- Universidad de los Andes (Bogotà, Colòmbia)
- Universitat d'Uppsala (Uppsala, Suècia)

Consell Assessor

Mariano Aguirre (Norwegian Peacebuilding Center)
Sanam Anderlini (MIT Center for International Studies)
Christine Bell (Transitional Justice Institute, Universitat de l'Ulster)
Paco Cascón (educador per a la pau)
Cynthia Cockburn (Women in Black against War i Universitat City de Londres)
Roberta Cohen (Brookings Institution)
Adela Cortina (Universitat de València)
Ed García (International Alert)
Pablo de Greiff (International Center for Transitional Justice)
Astrid N. Heiberg (ex presidenta de la International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies)
John Paul Lederach (Kroc Institute for International Peace Studies, Universitat de Notre Dame)
James Lemoyne (Center for Humanitarian Dialogue; antic enviat especial del secretari general de la ONU)
Carmen Magallón (Seminario de Investigación para la Paz)
Vicent Martínez Guzmán (Càtedra UNESCO de Filosofia de la Pau, Universitat Jaume I de Castelló)
Federico Mayor Zaragoza (Fundación Cultura de Paz)
Manuela Mesa (Centro de Educación e Investigación para la Paz)
Jenny Pearce (Department of Peace Studies, Universitat de Bradford)
Adolfo Pérez Esquivel (Premi Nobel de la Paz)
Michael Renner (Worldwatch Institute)
Itziar Ruiz-Giménez (Universitat Autònoma de Madrid)
Mohamed Sahnoun (Caux Forum for Human Security; antic enviat especial del secretari general de la ONU)
Josep M. Tortosa (Universitat d'Alacant)
Peter Wallensteen (Department of Peace and Conflict Research, Universitat d'Uppsala)
Cora Weiss (International Peace Bureau)

Investigació i divulgació

Principals publicacions

Les publicacions més destacades de l'Escola de Cultura de Pau del 2013 inclouen l'*Anuario de Procesos de Paz* i l'*Alerta!*, així com altres informes d'anàlisi de conflictes i d'educació per a la pau. Totes estan disponibles en versió electrònica en el lloc web de l'Escola de Cultura de Pau.

Fisas, Vicenç. *Anuario de Procesos de Paz 2013*

[Anuari de Processos de Pau 2013]. Barcelona: Icaria editorial

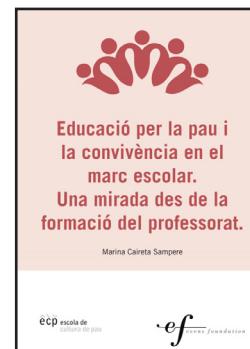
L'*Anuario de Procesos de Paz* analitza les negociacions de pau que s'estan duent a terme a Àfrica, Àsia, Amèrica, Europa i Orient Mitjà, tant els processos formalitzats com els diàlegs en fase exploratòria. L'informe mostra l'evolució, satisfactòria o no, dels processos, i identifica i analitza els factors de crisi i els elements principals d'aquests diàlegs. També s'analitzen alguns casos de negociacions o exploracions parcials, és a dir, que no abasten la totalitat dels grups armats presents en un país (en castellà i anglès).

VVAA. *Alerta 2013! Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz* [Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau]. Barcelona: Icaria editorial

Anuari que analitza l'estat del món en relació amb quatre eixos: conflictes armats, tensions, processos de pau i dimensió de gènere en la construcció de pau. *Alerta!* ofereix una radiografia de la situació mundial, apuntant dinàmiques a escala global. Aquesta anàlisi dels fets més rellevants del 2012 i de la naturalesa, causes, dinàmiques, actors i conseqüències dels principals escenaris de conflicte armat i tensions sociopolítiques al món ofereix una mirada comparativa regional. L'informe identifica tendències globals, elements de risc i alerta preventiva, i oportunitats per a la construcció de pau i per a la prevenció o resolució de conflictes (en castellà i anglès).

Caireta, Marina. *La construcció de pau en el marc escolar. L'educació per la pau i la convivència escolar: dues mirades complementàries*. Barcelona-Anthwerp: ECP-Evens Foundation

Aquesta publicació dóna a conèixer el projecte educatiu premiat amb el 1r premi Evens d'Educació per la Pau i reflexiona sobre les possibilitats i oportunitats de formar professorat en educació per a la pau en un entorn escolar: des de com gestionar puntualment els conflictes, fins a com reconsiderar l'estructura del centre escolar. El llibre també sistematitza bones pràctiques europees d'organitzacions finalistes del premi Evens d'Educació per la Pau (en català i anglès).

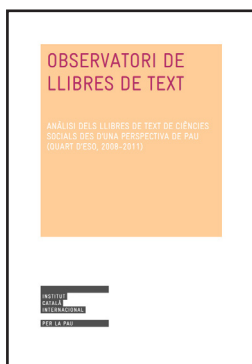
**Royo Aspa, Josep M. *RD Congo, un estat de la qüestió.*
Informes 07/2013 ICIP**

L'informe descriu la guerra que pateix la RD Congo, que continua sent una de les més greus i oblidades de l'actualitat. L'informe explica les causes i la història del conflicte, analitza la situació actual i els seus principals actors armats i identifica els principals obstacles i reptes pendents per a la resolució del conflicte (en català).

VVA. *Barómetro [Baròmetre].* Barcelona: ECP (Núm. 31, 32 i 33)

Informe trimestral que analitza els fets ocorreguts al món al llarg de cada trimestre a través de quatre apartats: conflictes armats, tensions, processos de pau, i gènere i construcció de pau. L'informe permet fer un seguiment específic de temes i països, i actualitza les dades de la publicació anual *Alerta!* (en castellà).

**Acebillo, Míriam; Barbeito, Cécile; Botey, Jaume; Caireta, Marina, et al.
*Anàlisi dels llibres de text de ciències socials des d'una perspectiva de pau (Cuarto de ESO, 2008-2011).***

Barcelona: Institut Català Internacional per la Pau

La investigació analitza sis àmbits temàtics en els llibres escolars de ciències socials: pau i conflicte; pobresa i justícia social; gènere; diversitat; medi ambient i democràcia; i drets humans. A més analitza les metodologies proposades pels llibres de text. L'anàlisi conclou que si bé alguns àmbits com el de conflicte social i pobresa i el de democràcia i drets humans queden força ben reflectits, els altres s'hi incorporen de manera desigual o són invisibles (en català).

Observatoris i altres recursos web

• Base de Dades de Conflictes i Construcció de Pau

La Base de Dades de Conflictes i Construcció de Pau és una eina que contribueix al seguiment i anàlisi de la conflictivitat internacional. Es tracta d'un recurs bilingüe (castellà i anglès) que ofereix informació sobre uns quaranta conflictes armats actius al món, prop de setanta situacions de tensió i unes trenta negociacions de pau, incloent de manera específica la dimensió de gènere d'aquests contextos. L'anàlisi de cadascun d'aquests casos inclou antecedents sobre els seus orígens i evolució, els principals actors involucrats, tipologia i intensitat del conflicte i informació bàsica sobre el país en el qual es produeix. Així mateix, el sistema ofereix la possibilitat d'accedir a actualitzacions periòdiques sobre l'evolució trimestral de cada cas. El projecte de la base de dades té el suport del Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega.

• Observatori de Conflictos i Construcció de Pau (Núm. 1-12)

De caràcter mensual i publicat en castellà i anglès, l'Observatori és un instrument que promou la comprensió i comparació de les formes de violència contemporànies, així com la visibilitat de les nombroses converses i iniciatives de pau –incloses aquelles impulsades per dones– que tenen lloc en molts països del món. A partir d'un mapa dinàmic en què es poden identificar els casos destacats cada mes, l'Observatori proporciona informació i anàlisi sobre esdeveniments relacionats amb dinàmiques del conflicte (enfrentaments, víctimes, desplaçaments forçats, militarització, desarmament, entre d'altres), negociacions de pau o temes de gènere vinculats amb la violència o la construcció de pau. El projecte de l'Observatori de Conflictos i Construcció de Pau té el suport del Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega.

• Observatori de Justícia Transicional (Núm. 1-12)

Aquest Observatori realitza el seguiment dels processos de justícia transicional al món. Per a això, té en compte cinc dimensions clàssiques de la justícia transicional: la judicialització dels responsables de crims de guerra o greus violacions de drets humans, ja sigui a través del TPI, tribunals *ad hoc*, talls internacionals o la justícia ordinària; comissions de la veritat; reparacions; reforma institucional; i memòria. L'Observatori, editat en castellà i anglès, pren la forma d'un mapa mundial on cada mes es destaca el comportament dels països en aquests temes, i d'un butlletí mensual amb les notícies més importants de tots els països del món. El projecte de l'Observatori de Justícia Transicional té el suport del Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega.

• La transformació de conflictes a la ciutat

Es tracta d'un espai web d'investigació i divulgació sobre com transformar conflictes per a la millora de la convivència a la ciutat dirigit a professionals de serveis d'atenció a les persones (treballadors socials, mediadors, educadors socials, etc.). Per a això, ofereix eines i recomanacions entorn dels temes següents: aproximar-se al conflicte des de la pau positiva; afrontar els dilemes de la participació; centrar-se en les necessitats: la comunicació no violenta; avançar en la prevenció; adquirir una mirada multidimensional del conflicte; plantejar la crisi com a oportunitat; superar la imatge de l'enemic; implicar tots els actors; diagnosticar el context; valorar la ciutat inclusiva; i avaluar les intervencions. Aquest espai web, fruit d'un projecte d'investigació-acció, ha estat possible gràcies al suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Articles publicats en mitjans de comunicació

- Fisas, Vicenç. “Vientos de paz “[Vents de pau], a El Pais.com, 24 de gener (en castellà).
- Royo Aspa, Josep Maria. “Els minerals tacats de sang, claus per a la indústria del mòbil”, a Setmanari Directa, 20 de febrer.
- Royo Aspa, Josep Maria. “Congrés Mundial de Mòbils (WMC): demanem responsabilitat i transparència en l'explotació de recursos naturals a les empreses de telefonia mòbil”. Xarxa d'Entitats per la RDC, 25 de febrer.
- Urrutia Arestizábal, Pamela. “Yemen: ¿una oportunidad para el diálogo?” [Iemen: ¿una oportunitat per al diàleg?] a Periodismo Humano, 21 de març (en castellà).
- Villellas Ariño, Ana. “New Peace Talks in Turkey: Opportunities and Challenges in Conflict Resolution”[Noves converses de pau a Turquia: oportunitats i reptes en la resolució del conflicte] a *Insight Turkey*, Vol. 15, no. 2, abril (en anglès).
- Fisas, Vicenç. “Diplomacias alternativas en contexto de conflicto” [Diplomàcies alternatives en context de conflicte]. 16 de maig (en castellà).
- Fisas, Vicenç. “El proceso de desarme del IRA en Irlanda del Norte: lecciones para Colombia” [El procés de desarmament de l'IRA a Irlanda del Nord: lliçons per a Colòmbia], juny (en castellà).

- Fisas, Vicenç. “The principles of Mediation and the role of third parties in peace processes” [Els principis de la mediació i el rol de les terceres parts en els processos de pau]. *NOREF Report*, juny (en anglès).
- Barbeito, Cécile ; Zik, Ragip. “Still waiting for peace” [Seguim esperant la pau]. *Coyote*. Juny. Consell d’Europa (en anglès).
- Fisas, Vicenç. “A possible peace process with the ELN in Colombia” [Un possible procés de pau amb l’ELN a Colòmbia], *NOREF Report*, agost (en anglès).
- Fisas, Vicenç. “Sobre mis intentos de ser Capaz” [Sobre els meus intents de ser capaç], Agència Colombiana de Reintegració, setembre (en castellà).
- Fisas, Vicenç. “El día después tras un Acuerdo de paz” [El dia després d’un acord de pau], octubre (en castellà).
- Caireta, Marina. “La educación para la cultura de paz en el contexto europeo” [L’educació per la cultura de pau en el context europeu], 11 d’octubre (en castellà).
- Royo Aspa, Josep Maria. “Kony 2013: ¿nueva campaña mediática en el horizonte?” [Kony 2013: ¿nova campanya mediàtica a l’horitzó?], Blog El País, Àfrica no es un país, 25 de novembre (en castellà).
- Urgell García, Jordi. Conferències “Com fer les paus en els conflictes armats”, organitzades per la Fundació La Caixa. CaixaForum de Barcelona, Lleida i Tarragona, febrer.
- Urgell García, Jordi. Conferència “Los procesos de paz: la mediación” [Els processos de pau: la mediació] en el curs “Cultura de paz, derechos humanos y justicia en el siglo XXI” [Cultura de pau, drets humans i justícia en el segle XXI], organitzat per la Fundación Cultura de Paz i el Consejo General del Poder Judicial. Madrid, març.
- Caireta, Marina. Videofòrum del documental “Janadesh” a la “VIII Setmana de la Cooperació a la UAB, pau i violències en el món actual”, UAB. Barcelona, 13 d’abril.
- Royo Aspa, Josep Maria. Videofòrum del documental “Blood in the Mobile” [Sang al mòbil] i conferència sobre el conflicte en els Grans Llacs en la “VIII Setmana de la Cooperació a la UAB, pau i violències en el món actual”, UAB. Barcelona, 16 d’abril.
- Urrutia Arestizábal, Pamela. Conferència “El papel de la mujer en las revueltas en el Norte de África y Oriente Medio” [El paper de la dona a les revoltes en el Nord d’Àfrica i Orient Mitjà] a una activitat organitzada per Amnistia Internacional Anoia. Igualada, 19 d’abril.
- Royo Aspa, Josep Maria. Sessió “Anàlisi de la conflictivitat internacional” en el marc del curs “Introducció a la conflictivitat del S.XXI. Eines per a l’anàlisi de conflictes” organitzat pel Servei Civil Internacional de Catalunya. Barcelona, 29 d’abril.
- Urrutia Arestizábal, Pamela. Sessió “Conflictivitat al Magreb i Orient Mitjà” en el marc del curs “Introducció a la conflictivitat del S.XXI. Eines per a l’anàlisi de conflictes” organitzat pel Servei Civil Internacional de Catalunya. Barcelona, 30 d’abril.

Participació en congressos i jornades

• Acebillo, Míriam i Barbeito, Cécile. Jornada de presentació de les conclusions de l’informe *Anàlisi dels llibres de text de ciències socials des d’una perspectiva de pau (Quarto d’ESO, 2008-2011)*, organitzada per l’Institut Català Internacional per la Pau. Barcelona, 26 de gener.

- Caireta, Marina. “European seminar on Peace and Conflict Management Education: dealing with conflict in the classroom, from practice to policy” [Seminari europeu sobre Educació per la pau i el conflicte: treballant amb el conflicte a l’aula, de la pràctica a la política pública], impulsada per la Evens Foundation, Parlament Flamenc. Brussel·les, 13 i 14 de maig.
- Jordi Urgell García. Participació a la taula rodona “La participación de la sociedad civil en los procesos de paz: una visión desde Noruega”, [La participació de la societat civil en els processos de pau: una visió des de Noruega] organitzada per AECID, Noref i IECAH al juny a Madrid en motiu de la visita de la Secretaria d’Estat d’Assumptes Exteriors noruega.
- Urrutia Arestizábal, Pamela. Taula rodona “Els drets humans després de les revoltes al Magrib i l’Orient Mitjà”, organitzada per Amnistia Internacional Penedès i Equalmón. Vilafranca del Penedès, 26 de juny.
- Royo Aspa, Josep Maria. Sessió “La conflictivitat a l’Àfrica Subsahariana” del Curs de Els Juliolis de la UB “Violència, resolució de conflictes i cooperació internacional en el món contemporani”, organitzat per la UB en el Centre Cultural Metropolità Tecla Sala. Hospitalet de Llobregat, 17 de juliol.
- Royo Aspa, Josep Maria. Organització i moderació del seminari “Jornada de reflexió interna sobre el Dret a Decidir”, en el marc de la Federació Catalana d’ONGs pel Desenvolupament. Barcelona, 16 de setembre.
- Barbeito, Cécile. Ponència “Reptes i oportunitats dels municipis de convertir l’àmbit de la pau i la diplomàcia de ciutats en un eix transversal de la cooperació descentralitzada”, a la jornada “El rol de les autoritats locals en l’àmbit de la construcció de la pau i la prevenció de conflictes”, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. Barcelona, 18 de setembre.
- Villellas Ariño, Ana. Seminari “Centres of Dialogue, Conflict Transformation and Peace: A Dialogical Workshop” [Centres de diàleg, transformació de conflictes i pau: un taller dialògic], Universitat Catòlica de Portugal. Lisboa, 26 i 27 de setembre.
- Royo Aspa, Josep Maria. Organització i moderació del curs “Tot s’hi val per fer front a les violències? Moviments socials i per la pau: lluites i alternatives”. Barcelona, 15 i 16 de novembre.
- Royo Aspa, Josep Maria. Conferència “Crisi al Congo: descobrint la veritat” en el marc de la 10a edició del Cicle de Cine i Drets Humans de Lleida organitzada per l’Àrea de cooperació de la Universitat de Lleida. Lleida, 26 de novembre.
- Acebillo, Míriam. Ponència “Análisis de los libros de texto de ciencias sociales desde una perspectiva de paz” [Anàlisi dels llibres de text de ciències socials des d’una perspectiva de pau], en el “Seminari: Reptes en la construcció de la pau”, organitzat per l’ICIP i AIPAZ. Barcelona, 27 i 28 de novembre.
- Barbeito, Cécile, Egea, Alex. Facilitació de dos tallers de presentació de les conclusions del projecte “Competències i Educació pel Desenvolupament” en el III Encuentre estatal “Experiencias transformadoras y de cambio social” [Experiències transformadores i de canvi social], organitzades per Entrepueblos. El Prat de Llobregat, 6, 7, i 8 de desembre.
- Villellas Ariño, María. Conductora de la taula rodona “El cuerpo femenino: territorio en disputa y paisaje de la memoria. Las mujeres como objetivo militar. Las violencias contra las mujeres” [el cos femení: territori en disputa i paisatge de la memòria. Les dones com objectiu militar. Le violències contra les dones] a la Jornada de treball “La esperanza de otro futuro: Memoria y verdad de mujeres Colombianas”

[L'esperança d'un altre futur: memòria i veritat de dones colombianes] organitzada per l'ICIP. Barcelona, 10 de desembre.

L'ECP en els mitjans

L'Escola de Cultura de Pau ha estat present en diversos mitjans de comunicació durant el 2013. Exemples d'aquesta presència en mitjans de comunicació han estat:

- “Las FARC de ahora son más realistas, dice Vicenç Fisas” [Les FARC actuals són més realistes, diu Vicenç Fisas], entrevista a Vicenç Fisas a *El Colombiano*, 16 de gener.
- Entrevista a Vicenç Fisas. *Catalunya Radio*, 16 de maig.
- Entrevista a Ana Villellas a l'*Observatorio de Asia Central*, fundat per Casa Asia, Fundació CIDOB i el Real Instituto Elcano, 31 de maig.
- “Cómo hicieron otros países para refrendar su proceso de paz?” [Com han fet altres països per a referendar el seu procés de pau?] Entrevista a Vicenç Fisas. *Kyenike Colombia*, 4 de juliol.
- “Las FARC deben pedir perdón para hacer política: Vicenç Fisas” [Les FARC han de demanar perdó per a fer política]. *El tiempo* (Colòmbia), 4 de juliol.
- Entrevista a Vicenç Fisas. *La Sexta*, 10 de juliol.
- “Mapeja la construcció de pau durant 2013”. *Canal Solidario*, 19 de juliol.
- “Cinco claves para entender la situación en Somalia y cinco claves para actuar” [Cinc claus per entendre la situació a Somàlia i cinc claus per a actuar], inclou una entrevista a Josep Maria Royo. *Canal Solidario*, 23 de juliol.
- “Mujeres en busca de la paz” [dones en busca de la pau], inclou una entrevista a la investigadora María Villellas, *Eldiario.es*, 21 de setembre.
- “Los libros de texto catalanes dan demasiado protagonismo a las guerras” [Els llibres de text catalans donen massa protagonisme a les guerres]. *ABC*, 21 de setembre.
- “Un món amb menys guerres i més oportunitats per a la pau”, inclou una entrevista a Jordi Urgell. *Diari ARA*, 21 d'octubre.
- “No habrá tiempo de llegar a los acuerdos en todos los puntos” [No hi haurà temps d'arribar a acords en tots els punts] *El Colombiano*, 13 d'octubre.
- Entrevista a Vicenç Fisas. *Ahora* (Colòmbia), 21 de novembre.
- Entrevista a Vicenç Fisas, *La Sexta TV*, 7 de desembre.
- Entrevista a Josep Maria Royo a diferents mitjans de comunicació sobre la situació a la R. Centrafricana. *Ràdio Terrassa*, *Canal 24h TVE*, *Catalunya Ràdio*, entre altres.

Docència i sensibilització

Diplomatura de postgrau de Cultura de Pau

Durant l'any 2013, l'ECP ha organitzat, entre altres activitats formatives, la catorzena edició de la diplomatura de Cultura de Pau, en la qual s'han format fins a la data més de 700 persones.

La diplomatura, de 230 hores lectives, s'estructura en tres blocs: Fonaments de l'educació i la investigació per la pau; Anàlisi dels conflictes armats i altres violències; i Construcció de pau. Ha comptat amb la participació d'experts i acadèmics de reconegut prestigi:

- Mariano Aguirre (Norwegian Peacebuilding Centre)
- Dorys Ardila (ECP-UAB)
- Pedro Arrojo (Universidad de Zaragoza)
- Yesid Arteta (ECP-UAB)
- Cécile Barbeito (ECP-UAB)
- Marina Caireta (ECP-UAB)
- Antoni Castel (UAB)
- Vicenç Fisas (ECP-UAB)
- Edmundo García (International Alert)
- Kristian Herbolzheimer (Conciliation Resources)
- María Jesús Izquierdo (UAB)
- Carlos Martín Beristain (Universidad del País Vasco)
- Vicent Martínez-Guzmán (Universitat Jaume I)
- Arcadi Oliveres (UAB)
- Alejandro Pozo (Centre Delàs)
- Gema Redondo (ECP-UAB)
- Paul Ríos (Lokarri)
- Josep María Royo (ECP-UAB)
- Itziar Ruiz-Giménez (Universidad Autónoma de Madrid)
- Antoni Segura (Universitat de Barcelona)
- Marta Selva (ex presidenta de l'Institut Català de les Dones)
- Jordi Urgell (ECP-UAB)
- Pamela Urrutia (ECP-UAB)
- Hernando Valencia (Universidad Carlos III de Madrid)
- Santiago Vidal (magistrat)
- Ana Villellas (ECP-UAB)
- María Villellas (ECP-UAB)

Participació en altres estudis de tercer cicle

- Màster en “La Comunicació dels Conflictes Internacionals Armats i els Socials”, Universitat Autònoma de Barcelona. Jordi Urgell García i Ana Villellas Ariño.
- Màster en “Relacions Internacionals”, Institut de Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI). Jordi Urgell García.
- Màster oficial en “Relacions internacionals, seguretat i desenvolupament”, Universitat Autònoma de Barcelona. Jordi Urgell García.

Cursos de grau a la Universitat Autònoma de Barcelona

L'Escola de Cultura de Pau també organitza cursos de grau a la Universitat Autònoma de Barcelona. Durant el 2013, els cursos realitzats han estat:

- **Curs “Cultura de Pau i Gestió de Conflictes”**. L'objectiu d'aquest curs és l'adquisició de nocions bàsiques sobre educació per la pau i el conflicte, cultura de pau, gestió noviolenta de conflictes, conflictes armats, i construcció de pau. En aquesta activitat formativa hi participa gairebé tot l'equip de l'ECP.

- **Curs “Educació per la Pau”**. Aquest programa formatiu està destinat a desenvolupar els coneixements, valors i aptituds de l'educació per la pau des d'un enfocament socioafectiu. Incideix especialment en el repte d'educar en i per al conflicte. Per Marina Caireta.

Tallers

Al 2013 s'han realitzat les següents activitats formatives:

- Curs “Cultura de Pau”. Impartit els dies 10, 12, i 17 de gener, en el Centre Cívic Casa Amarilla de Barcelona per Cécile Barbeito.

- V Jornades sobre Creativitat i Conflicte, titulades “La imaginació i la creativitat en contextos de violència política”. Realitzades en col·laboració con el Grup d'Educació per la Pau. Hi van participar 120 persones durant els dies 10 i 11 d'abril a la UAB, Barcelona.

- Curs “La mediació no ho és tot: gestió de conflictes comunitaris des d'una mirada més àmplia”. Curs realitzat per a treballadores de l'empresa Prograss SL durant el mes de maig, a Barcelona. Per Marina Caireta i Míriam Acebillo.

- Taller sobre sensibilitat al conflicte amb aplicació de les eines de Do No Harm i de Peace and Conflict Impact Assesment en el marc del curs “Herramientas de construcción de la paz en la acción humanitaria” [Eines de construcció de la pau en l'acció humanitària], per a 25 tècnics d'ONG. 27 de setembre, organitzat per IECAH. Per Cécile Barbeito i Gema Redondo.

- Taller “Educació per la pau en el temps lliure.” Dos tallers de formació a educadores de centres cívics del districte de Sant Martí de Provençals, i assessorament per a que posin en pràctica un projecte d'Aprenentatge -Servei per a la pau des dels

seus equipaments. A Barcelona , 26 de setembre, 1 , 8, 10 , 15, i 17 d'octubre. Per Cécile Barbeito.

- Curs “Educació per la pau i creativitat”. Activitat de 30h, organitzada per l'escola de lleure Forca el 16 i 17 de novembre, dirigit a educadores de temps lliure en formació de directors. Marina Caireta en col·laboració amb el Grup d'Educació per la Pau i Creat.

- Taller “Creativitat i conflicte” pel voluntariat de la Fundació Autònoma Solidària a la jornada de Nostrum, el 14 de desembre, amb la participació de 35 estudiants. Per Marina Caireta.

Materials didàctics

Finalment, després d'haver contribuït a la traducció del joc al castellà i al català, s'han realitzat diverses activitats de divulgació del joc de taula Belfedar entre educadors: quatre tallers a Catalunya i tres en altres llocs d'Espanya (Euskadi i Madrid).

Aquest projecte es realitza en col·laboració amb la Cooperativa Artijoc i l'Evens Foundation.

Acció

Intervenció en conflictes armats

L'ECP ha continuat col·laborant en la construcció de pau d'alguns països, ja sigui de forma pública o reservada. En relació amb Colòmbia, a més de mantenir un contacte permanent amb diversos actors del conflicte i del procés de pau, ha participat en la coorganització de la Taula Europea de Pau els dies 23 i 24 de maig a Barcelona.

En relació amb el procés de pau de Filipines, s'ha signat un comunicat, juntament amb International Alert, Conciliation Resources i el Centre for Peace and Conflict Studies, com a membres del Friends of the Peace Process, i dirigit al Govern de Filipines, per donar suport al diàleg entre aquest Govern i l'NDF, braç polític de la guerrilla NPA.

Consultories

- **Consultories per al Norwegian Peacebuilding Centre.** Durant l'any 2013, l'equip del Programa de Conflictes i Construcció de Pau també ha dut a terme tasques de consultoria per al Norwegian Peacebuilding Centre (NOREF).

- **Sensibilitat al conflicte.** Durant el mes d'octubre, Cécile Barbeito ha participat en dues activitats de l'organització nord-americana CDA que promou la sensibilitat al conflicte. La primera ha estat la implicació en el procés consultiu per al nou manual per a formadors de *Do No Harm* (No fer mal). La segona, l'assistència al curs d'especialització sobre *Reflecting on Peace Practices* (Reflexionant sobre les Pràctiques de Pau).

Participació en xarxes

- **AIPAZ.** La investigadora Pamela Urrutia s'ha incorporat com a vocal a la Junta Directiva de l'Associació Espanyola d'Investigació per a la Pau (AIPAZ) durant l'assemblea de l'organització celebrada el 29 de novembre a Barcelona, en què també van participar altres integrants de l'equip.

- **Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG).** L'investigador Josep Maria Royo Aspa ha estat ratificat com a vocal (des del 2012) a la Junta de la Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament (FCONG) durant l'assemblea de l'organització celebrada el 29 de juny a Barcelona. En el marc d'aquesta vocalia, ha estat el representant de la FCONG en el Comitè Català d'Ajut Humanitari i Emergències (CCAHE).

- **Lliga Internacional de les Dones per la Pau i la Llibertat (WILPF).** La investigadora Maria Vilellas Ariño ha participat en les reunions de la secció espanyola de la Lliga Internacional de les Dones per la Pau i la Llibertat (WILPF), creada el 1915, amb presència a 35 països i amb estatus consultiu a l'ECOSOC, la UNESCO i la UNCTAD.

- **Xarxa d'Entitats per la República Democràtica del Congo.** El Programa de Conflictes i Construcció de Pau també ha col·laborat en les activitats realitzades per la Xarxa d'Entitats per la República Democràtica del Congo, formada per diverses entitats i ONG catalanes que treballen des de la cooperació, sensibilització, denúncia, investigació i comunicació intercultural en el conflicte que afecta el país africà.

• **Consell Acadèmic Assessor de la Unitat de Suport a la Mediació de Nacions Unides.** L'investigador Jordi Urgell García ha participat en la sessió que el Consell Acadèmic Assessor de la Unitat de Suport a la Mediació de Nacions Unides va celebrar el mes d'abril a Nova York. Aquest organisme té la missió d'assessorar la tasca de les Nacions Unides, i especialment del Departament d'Assumptes Polítics, en matèria de mediació i resolució de conflictes.

• **Seminari de reflexió Estat de Pau.** Jordi Urgell també ha participat regularment en el seminari Estat de Pau, que té l'objectiu de reflexionar sobre qüestions de defensa i seguretat des del moviment per la pau.

• **Competències i EpD.** Edualter i el Programa d'Educació per la Pau de l'ECP han organitzat sis sessions de consulta amb persones especialitzades en l'educació per a la pau (1 i 17 d'octubre), l'educació intercultural (29 d'octubre i 14 de novembre), i l'educació ambiental (28 de novembre i 12 de desembre), per recollir suggeriments sobre com desenvolupar un currículum escolar sobre aquests tres temes.

**Edifici MRA (Mòdul de Recerca A)
Campus de la UAB
08193 Bellaterra
Barcelona, Espanya**

**Tel.: +34 93 586 88 48
Fax.: +34 93 581 32 94
escolapau@uab.cat
<http://escolapau.uab.cat>**